

STORTINGET

Innst. 291 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:153 S (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen og Sofie Marhaug om å forby energiintensiv utvinning av kryptovaluta i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 18. mars 2022:

- «1. Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid for å utrede et forbud mot storskala kommersiell kryptovalutautvinning.
2. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om å innføre full elavgift for datasentre som utvinner kryptovaluta.
3. Stortinget ber regjeringen arbeide internasjonalt i EU og FN for et forbud mot «proof of work»-mining av kryptovaluta og for regulering av transaksjoner av kryptovaluta gjennom et internasjonalt skatteregime.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, May Britt

Lagesen, Tellef Inge Mørland og Mona Nilsen, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Geir Pollestad og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at finansministeren har uttalt seg om representantforslaget i brev av 26. april 2022. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til representantforslaget om å forby utvinning av kryptovaluta i Norge og prioritere energiproduksjon til mer samfunnsnyttige formål og videre til statsrådets brev med uttalelse av 26. april 2022.

Komiteen understreker at et velfungerende pengevesen er et viktig fundament for en økonomi og handler grunnleggende sett om tillit til institusjoner og mellom mennesker. Et velregulert finanssystem skal blant annet sikre rettssikkerhet, innovasjon og konkurranse, forbruker- og investorbeskyttelse og ikke minst finansiell stabilitet. I et land med et velfungerende pengevesen, som i Norge, er kryptovaluta dermed langt på vei overflødig. Uregulert kryptovaluta kan potensielt også utfordre forbrukeres rettssikkerhet og nasjonal finansiell stabilitet.

Komiteen viser til at Finanstilsynet har sluttet seg til de europeiske finanstilsynsmyndighetene som 12. februar 2018 publiserte en felles advarsel mot den høye risikoen knyttet til å kjøpe og eie kryptovaluta som bitcoin, ether og Ripple. Kryptovaluta er svært risikable

og spekulative produkter, og investeringer i dem innebærer stor risiko for tap.

Komiteen viser til at blant annet FN jobber med prosjekter der blokkjeder brukes til å etablere nasjonale ID-systemer og sikre eiendomsrett og systemer for sikker gjennomføring av valg. FN er også involvert i en rekke prosjekter der blokkjeder benyttes fordi det ikke finnes organisasjoner eller institusjoner med tilstrekkelig tillit hos berørte parter til at det kan etableres mer tradisjonelle, sentraliserte løsninger. Det finnes mange situasjoner der de tradisjonelle pengesystemene fungerer dårlig, for eksempel som følge av krig og korrupsjon og svindel.

Komiteen viser til forslaget «Markets in Crypto-Assets» (MiCA), som er til vurdering i EU, men enda ikke vedtatt. Forslaget er del av den såkalte «Digital Finance Package», som søker å støtte opp om innovasjon og konkurranse innen digital finans, i kombinasjon med risikoreducerende tiltak, og utgjør et forslag til mer helhetlig regulering av tjenester tilknyttet virtuell valuta / kryptovaluta i form av et omfattende regelsett. Finanstilsynet har vurdert forslaget som EØS-relevant og akseptabelt. En rekke typer aktivitet og aktører som i dag driver uregulert, vil måtte underlegges omfattende regulering. Det vises videre til OECDs arbeid med internasjonale standarder for å bidra til økt skattetransparens og riktig beskatning, hvor Norge har vært og fortsatt bør være en pådriver, også når det gjelder elektroniske penger og kryptovaluta.

Komiteen viser videre til at teknologi og maskinvare blir stadig mer energieffektivt, blant annet gjennom EU-krav og reguleringer. For to år siden sto datasentre for rundt 1 pst. av verdens strømforbruk, til tross for at Internett-trafikken har tredoblet seg siden 2015 og tjenesteyting gjennom datasentrene har doblet seg. Økt krav til energieffektivitet, som eksempelvis EUs 1 watts-direktiv, bidrar til innovasjon og omstilling til bedre teknologi og lavere utslipp.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at til tross for dette kan kryptovaluta gi sikrere transaksjoner i samfunn med dårlig fungerende pengevesen, institusjoner og betalingssystemer. Fremveksten av kryptovaluta er forståelig i land, markeder og sammenhenger der tilliten til myndighetene og institusjonene er svak, eller der de har utfordringer knyttet til sine betalings-systemer. Det er ikke tilfeldig at kryptovaluta fikk et særlig oppsving i kjølvannet av finanskrisen i 2008, da tilliten til nasjonale og internasjonale banker og finansinstitusjoner var på et bunnivå. Dette skjedde samtidig som blokkjede ble implementert som en del av utvikling til Bitcoin.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens Strømnettutvalg, som blant annet skal se på prinsipper for å ivareta en samfunnsøkonomisk utvikling av strømmettet i en tid med stor usikkerhet om forbruksutviklingen og vurdere om det er hensiktsmessig å innføre kriterier for hvordan Statnett og nettselskapene kan prioritere nye tilknytninger der det oppstår en kø av aktører som ønsker nettilknytning. Etter dagens regelverk har alle aktører rett til tilknytning til overføringsnettet.

Et tredje flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til at nettopp fordi kryptovaluta kan ha en funksjon i andre markeder, bør det jobbes for bedre regulering gjennom Finanstilsynet og internasjonale avtaler, ikke et forbud mot utvinning av kryptovaluta i Norge. Målet må være å redusere behovet for og etterspørselen etter kryptovaluta ved å bidra til velfungerende pengevesen.

Dette flertallet viser til at teknologien som ligger i bunnen, og kryptovalutaen som er utviklet på toppen av dette, ikke må forveksles. Blokkjedeteknologi kan bidra til innovasjon og konkurranse innenfor flere samfunnsområder, også bank og finans. Et forbud mot «proof of work»-mining kan hindre videre innovasjon innen blokkjedeteknologi. Allerede nå jobber kryptoaktører som Ethereum, en konkurrent av Bitcoin, med å endre metode der transaksjoner verifiseres gjennom at «minere» som kan dokumentere at de har gjennomført store mengder regneoperasjoner gjennom «proof-of-work», går over til det som kalles «proof-of-stake». Dette kan potensielt kutte strømforbruket for utvinning med 99 pst.

Dette flertallet mener det er prinsipielt betenkelig å diskriminere datasentre ut fra en politisk definert samfunnsnytte. I en dokumentar fra den britiske TV-kanalen Channel 4 ble det estimert at 7 milliarder visninger på YouTube av sangen «Despacito» med Justin Bieber har stått for 900 gigawatt-timer med elektrisitet, omtrent like mye som hele Barbados' årlige strømforbruk. Selv om det er mulig å identifisere maskinvare og algoritmer som skiller mellom hva noen vil mene er samfunnsnyttig og ikke, er det kanskje ikke i samfunnets interesse å regulere dette gjennom eksempelvis elavgift.

Et fjerde flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, ser frem til Strømnettutvalgets rapport og vil avvente både forbud mot eller full elavgift for datasentre som utvinner kryptovaluta, i påvente av denne.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De

Grønne viser at til at utvinning av kryptovaluta er ekstremt energikrevende og derfor medfører høye klimautslipp. Utvinningen gir få andre gevinster enn å berike investorene som spekulerer i kryptovalutaer, samtidig som kryptovalutaer har betydelige negative virkninger som å bidra til finansiell ustabilitet og understøtte flere kriminelle handlinger. I en tid med energimangel og utfordringer med å kutte klimautslippene er det spesielt skadelig at kraften blir sløst bort kun for å berike enkeltpersoner fremfor å bli brukt til samfunnsnyttige formål. Disse medlemmer viser til bakgrunnsteksten i forslaget for ytterligere beskrivelser av de negative virkningene av utvinning av kryptovalutaer.

Disse medlemmer viser til finansministerens uttalelse om forslaget, der statsråden skriver at Kina allerede har innført forbud mot utvinning av kryptovalutaer, og at dette medførte et tydelig utslag på landets energiforbruk. I uttalelsen refereres det også til beregninger som viser at det månedlige strømforbruket til Bitcoin-systemet i vinter for første gang oversteg hele det norske forbruket.

Disse medlemmer viser videre til at statsråden deler bekymringen rundt energiforbruket forbundet med utvinning av kryptovaluta, og at det er en fordel med et felles europeisk regelverk. Ut over at internasjonale reguleringer er fordelaktig, og at regjeringen følger prosessene som er igangsatt, presenterer ikke statsråden noen argumenter mot å forby utvinning av kryptovaluta i Norge nå.

Disse medlemmer viser til bakgrunnsteksten i forslaget og at det er energiintensiv utvinning av kryptovalutaer gjennom såkalt «proof of work»-metoden forslagsstillerne ønsker å begrense. Eventuelle andre mekanismer for utvinning som ikke krever strøm eller kun en neglisjerbar mengde kraft, rammes ikke av forslaget.

Disse medlemmer mener at utvinning av kryptovaluta er miljøfiendtlig, går på bekostning av nyttig bruk av elektrisk kraft og ikke skaper verdier for samfunnet. Å stanse subsidieringen av denne samfunnskaadelige aktiviteten bør derfor være et minimum.

Disse medlemmer anerkjenner at det kan være teknisk vanskelig å kreve ordinær elavgift på kraftforbruk til utvinning av kryptovalutaer i datasentre. Samtidig er det rom for å innrette en avgiftsendring på en annen og bedre måte enn det som tidligere har blitt utredet, men det krever politisk vilje. Intensjonen bak forslaget er å redusere kraftforbruket til utvinning av kryptovalutaer gjennom at slik aktivitet ikke blir subsidiert på grunn av redusert elavgift. Selv om en avgiftsendring ikke vil være hundre prosent treffsikker, kan en endring likevel være fordelaktig dersom den oppnår dette målet delvis. Disse medlemmer mener at det kan være akseptabelt dersom datasentre som insisterer på å drive

med utvinning av kryptovalutaer, i sin helhet blir pålagt elavgift med ordinær sats, eller at kunder hos datasentre som driver med kryptoutvinning, blir nektet kunde-forhold fordi tilbyder ikke er villig til å ta den administrative byrden med å rapportere inn aktiviteten.

Disse medlemmer viser til at det eksisterer datasentre som utelukkende og i hovedsak brukes til utvinning. Det er ikke vanskelig å identifisere disse eller avgiftsteknisk komplisert å pålegge disse sentrene å betale ordinær elavgift. Som et minimum bør det lages et regelverk som gjør at slike datasentre ikke lenger har rett på redusert elavgift.

Disse medlemmer viser til at Lars Haltbrekken (Sosialistisk Venstreparti), Espen Barth Eide (Arbeiderpartiet) og Sigbjørn Gjelsvik (Senterpartiet) i Dagens Næringsliv 8. september 2021 uttalte at utvinning av kryptovaluta bør belastes med ordinær elavgift. NTB refererte saken under overskriften «De rødgrønne vil ikke subsidiere bitcoin-produksjon». Disse medlemmer mener at det er viktig at politikerne følger opp lovnadene de gir til velgerne i valgkampen, og at det er uheldig for tilliten til Stortinget dersom avstemningene ikke speiler løftene som er gitt før valget.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede et forbud mot storskala kommersiell energiintensiv kryptovalutautvinning.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan oppnå en reduksjon av storskala energiintensiv kryptovalutautvinning i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan energiintensiv utvinning av kryptovaluta kan bli pålagt full elavgift. Utredningen skal ha en bred tilnærming og vurdere, men ikke nødvendigvis begrenses til, avgifts- endringer som kun rammer datasentre som i hovedsak driver med utvinning av kryptovaluta, og avgifts- endringer som rammer alle datasentre der det foregår utvinning av kryptovaluta i deres anlegg, selv i mindre skala.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er motstandere av innføring av næringsforbud og vil ikke ha forbud mot datasentre som utvinner kryptovaluta. Disse medlemmer mener imidlertid at det må kunne settes som krav for etablering av energiintensiv virksomhet at etableringen gir arbeidsplasser lokalt og betydelige ringvirkninger.

Disse medlemmer mener videre at elavgiften skal utvikles, noe som vil komme både husholdninger og bedrifter til gode gjennom reduserte strømkostnader.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at internasjonale reguleringer av kryptovaluta og et globalt forbud mot utvinning er ønskelig, men at dette ikke står i motsetning til at Norge går i front og endrer egen lovgivning først. En av årsakene til at det norske folk to ganger har avvist norsk EU-medlemskap gjennom folkeavstemninger, er nettopp at vi skal følge vår egen kurs istedenfor å vente passivt på direktiver fra Brussel.

Disse medlemmer mener at en transaksjonsavgift på kryptovaluta som overføres fra datasentre i Norge, vil gjøre det mindre lønnsomt å satse på utvinning av kryptovaluta. Forbud vil etter disse medlemmers syn ha best effekt, men å innføre en slik avgift kan også føre til redusert utvinning og kraftforbruk.

Disse medlemmer viser til statsrådets vurdering av forslaget om å innføre full elavgift for datasentre som utvinner kryptovalutaer. Finansministeren påpeker at Stortinget tidligere har vedtatt at regjeringen skal gjennomføre et lignende forslag. En slik endring ble imidlertid ikke iverksatt etter anbefaling fra regjeringen og på bakgrunn av en høringsrunde og en utredning, og statsråden mener at innvendingene mot forslaget den gang fortsatt står seg. Disse medlemmer viser til at finansministeren refererer til at 17 høringsinstanser hadde innspill, og at innspillene i hovedsak var negative fordi forslaget var avgiftsteknisk vanskelig å innføre, medførte kostnader for nettselskapene, var EØS-rettslig usikkert og ville motvirke etableringer av nye datasentre i Norge. Disse medlemmer vil påpeke at flere av høringsinnspillene kom fra selskap i kraft- og datasenterbransjen. Selskapene har ikke økonomisk interesse av at kraftforbruket reduseres, eller at datasentrene får lavere aktivitet, og slik sett er det å forvente at mange av innspillene var negative. Høringsinnspillene belyste og kritiserte også de konkrete innretningene på avgiftsendringene som ble sendt på høring, og man kan derfor ikke konkludere med at høringsinstansene var negative til at kryptoutvinning blir belastet med ordinær elavgift i seg selv. Det finnes andre og potensielt bedre måter å innføre intensjonen bak forslaget på enn det som ble sendt på høring sist. At forslaget kunne medført færre etableringer av datasentre i Norge, er etter disse medlemmers syn ikke nødvendigvis et argument mot forslaget, ettersom datasentre med kryptoutvinning ikke skaper verdier for samfunnet og forbruker kraft som kunne hatt en alternativ og bedre anvendelse. Når det gjelder det at forslaget ble vurdert til å være EØS-rettslig usikkert, vil disse medlemmer påpeke at utredningen ikke konkluderte med at forslaget var i strid med EØS-retten, og at det er et tverrpolitisk mål i Norge at handlingsrommet i EØS-avtalen skal utnyttes i viktige saker.

Disse medlemmer viser til statsrådets tilsvarende om den delen av representantforslaget som omhandler

et internasjonalt initiativ om å forby energiintensiv utvinning av kryptovaluta og regulering av transaksjonene.

Disse medlemmer mener at utvinning av kryptovaluta er miljøfiendtlig og en sløsing med begrensede kraftressurser. Problemet er enda større globalt enn i Norge, og argumentene mot utvinning her hjemme er derfor like gyldige i en internasjonal sammenheng. Selv om utvinning ikke skaper noen reell samfunnsmessig nytte, kan enkeltland ha økonomiske insentiver til å tillate aktiviteten. Dette taler for et internasjonalt forbud.

Disse medlemmene viser til statsrådets uttalelse, der han peker på at OECD har sendt ut et høringsforslag om utveksling av informasjon om kryptoverdier.

Disse medlemmene mener at regulering av kryptovalutaer også bør løftes i andre internasjonale organer enn OECD, slik at eventuelle tiltak kan gjelde flest mulig land.

Disse medlemmer viser til at EU-parlamentet nylig avviste å forby utvinning av kryptovaluta og i stedet ønsker å redusere aktiviteten gjennom andre reguleringer. Norge bør arbeide for at EU innfører en transaksjonsavgift på kryptovaluta som et virkemiddel for å få redusert energiintensiv utvinning av kryptovaluta.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en transaksjonsavgift på kryptovaluta som overføres fra datasentre som utvinner kryptovaluta.»

«Stortinget ber regjeringen arbeide for regulering av transaksjoner av kryptovaluta gjennom et internasjonalt skatteregime.»

«Stortinget ber regjeringen arbeide internasjonalt i FN, EU og OECD for et forbud mot 'proof of work'-mining av kryptovaluta.»

Disse medlemmer er enig med flertallet i komiteen i at blokkjedeteknologi kan ha flere nyttige anvendelsesområder, men ser ikke et forbud mot utvinning av kryptoaktiva basert på «proof of work» som et hinder for fremveksten av «proof of stake», snarere tvert imot.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at den gjennomgående bruken av begrepet «kryptovaluta» er upresis, da kryptoaktiva ikke oppfyller egenskapene til penger. De kan riktignok være et egnet middel for verdioppbevaring, men de er generelt lite egnet som betalingsmiddel, og de er lite egnet som verdimål hvis man ser bort fra stablecoins, som er knyttet til en nasjonal valuta – men da er det fortsatt den nasjonale valutaen som er verdimål. D e t t e m e d -

le m understreker at kryptoaktiva først og fremst er investeringsobjekter.

Komiteens medlem fra Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen rapportere til Stortinget om arbeidet med internasjonal regulering av kryptovaluta, senest i statsbudsjettet for 2023.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utrede et forbud mot storskala kommersiell energiintensiv kryptovalutautvinning.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan oppnå en reduksjon av storskala energiintensiv kryptovalutautvinning i Norge.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan energiintensiv utvinning av kryptovaluta kan bli pålagt full elavgift. Utredningen skal ha en bred tilnærming og vurdere, men ikke nødvendigvis begrenses til, avgiftsendringer som kun rammer datasentre som i hovedsak driver med utvinning av kryptovaluta, og avgiftsendringer som rammer alle datasentre der det foregår utvinning av kryptovaluta i deres anlegg, selv i mindre skala.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen utrede en transaksjonsavgift på kryptovaluta som overføres fra datasentre som utvinner kryptovaluta.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen arbeide for regulering av transaksjoner av kryptovaluta gjennom et internasjonalt skatteregime.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen arbeide internasjonalt i FN, EU og OECD for et forbud mot «proof of work»-mining av kryptovaluta.

Forslag fra Rødt:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen rapportere til Stortinget om arbeidet med internasjonal regulering av kryptovaluta, senest i statsbudsjettet for 2023.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:153 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen og Sofie Marhaug om å forby energiintensiv utvinning av kryptovaluta i Norge – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 10. mai 2022

Eigil Knutsen

leder

Heidi Nordby Lunde

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/1997

Dato
26.04.2022

Dokument 8:153 S (2021-2022) Representantforslag om å forby energiintensiv utvinning av kryptovaluta i Norge

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen og Sofie Marhaug (begge fra Rødt) oversendt meg til uttalelse ved brev av 29. mars 2022.

Representantforslaget berører flere statsråders ansvarsområder. Min uttalelse er derfor utarbeidet med bidrag fra Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet.

Generelt

Kryptovalutaer er desentraliserte systemer. Det innebærer at brukerne i systemet konkurrerer om å validere nye transaksjoner, der belønningen er nyutstedte enheter av kryptovalutaen eller transaksjonsgebyrer. Denne aktiviteten omtales ofte som utvinning eller «mining». Utvinnerne får belønning kun dersom andre brukere velger å basere seg på utvinnerens valideringsforslag, slik at det blir en del av kryptovalutaens transaksjonsregister. Belønningsmodellen gir utvinnerne insentiv til kun å legge til gyldige transaksjoner, og er dermed essensielt for systemets selvregulering. Mekanismen skal sørge for at brukerne er enige om ett felles register, selv om det ikke er noen enkeltaktør som er ansvarlig for å vedlikeholde registeret.

For å hindre at brukere oversvømmer systemet med sine valideringsforslag, kan forslagene knyttes til en knapp ressurs. I Bitcoin-systemet er dette energi. Utvinneren må bevise å ha brukt en viss mengde energi ved å løse kryptografiske koder med rå datakraft («proof-of-work») for å komme frem til forslaget. En konsekvens er at jo

høyere verdien blir, jo mer energi og datautstyr blir det lønnsomt å bruke for å delta i valideringskonkurransen. Andre kryptovalutaer opererer med mekanismer som er mindre energikrevende. Et eksempel er såkalt «proof-of-stake», der brukerne setter noen av sine kryptovalutaenheter i spill ved å fremme et valideringsforslag.

Ulike kilder gir ulike anslag på energiforbruket og forurensningen knyttet til valideringsmekanismen i Bitcoin-systemet. Studier fra University of Cambridge tyder på at ca. 0,5 prosent av verdens elektrisitetsforbruk kan gå med til å utvinne Bitcoin. I tillegg fører aktiviteten til store mengder elektronikkavfall. Beregninger utført av Norges Bank har vist at det månedlige elektrisitetsforbruket i Bitcoin-systemet på verdensbasis i januar/februar 2022 for første gang kan ha oversteget det månedlige elektrisitetsforbruket i Norge.¹

Mange viktige funksjoner i samfunnet, som helse, politi, bank, handel, industri og transport, hviler på tjenester som blir levert av datasentre. Disse kan også drive med utvinning av kryptovaluta. Datasentrene kan også være rene kryptodatasentre.

Vurdering av enkeltforslag

1. Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid for å utrede et forbud mot storskala kommersiell kryptovalutautvinning.

Det er eksempler på at land har innført ulike forbud knyttet til kryptovaluta. I Kina ble det innført forbud mot utvinning og bruk av kryptovaluta i fjor sommer og høst. Siden en høy andel av valideringen av blant annet Bitcoin frem til da ble gjennomført i Kina, ga forbudet et midlertidig, tydelig utslag på Bitcoins energiforbruk på verdensbasis. Forbruket tok seg imidlertid ganske raskt opp igjen som følge av økt utvinning i andre land. Kosovo har også forbudt kryptoutvinning, der bakgrunnen er utfordringer med jevnlig strømbrudd. Enkelte land har innført lokale forbud mot kryptoutvinning på grunn av effekter i elektrisitetsmarkedet. Det er likevel få land som har et generelt forbud i dag. I en rapport fra Frankfurt School Blockchain Center og Insa.tech gis det ulike forslag til hvordan institusjonelle investorer kan ta hensyn til miljøeffektene av energiforbruket ved investering, og til prinsipper for miljøkompenserende skattlegging.²

Jeg deler bekymringen rundt energiforbruket til utvinning av kryptovaluta også i Norge. Siden virksomheten både er internasjonal og krevende å regulere på en god måte, kan det være fordeler med et felles europeisk regelverk på dette området. I et regelverk for kryptoaktivamarkeder som er under utarbeidelse i EU (MiCA-regelverket), var det opprinnelig foreslått et vidtrekkende forbud rettet mot kryptovalutaer med energikrevende valideringsmetoder. Etter komitébehandling i EU-parlamentet i mars 2022 har dette blitt moderert til at EU-kommisjonen innen 2025 må utvikle kriterier for når kryptovalutavalidering kan anses som bærekraftig etter EUs taksonomi. Regjeringen følger nøye med på den videre behandlingen av forslaget til

¹ [Cambridge Bitcoin Electricity Consumption Index \(CBECD\) \(ccaf.io\)](https://ccaf.io/)

² Se rapporten [The Carbon Emissions of Bitcoin From an Investor Perspective](#) fra november 2021

MiCA-regelverket, som vurderes som EØS-relevant, så vel som på mulige endringer i taksonomien og annet finansmarkedsregelverk.

Regjeringen følger også andre reguleringsinitiativ som kan bidra til et mer helhetlig regelverk for kryptoaktivamarkeder. Herunder er Baselkomiteens høringsforslag om at banker skal oppfylle strenge kapitalkrav ved eksponeringer mot kryptoaktiva som er ansett som særskilt risikofylte, så vel som arbeidet med kryptovaluta i den internasjonale standardsetteren for antihvitvasking og terrorfinansiering Financial Action Task Force (FATF), viktige prosesser. I tillegg gjøres det et omfattende arbeid for å tette eventuelle omgørelser av skatterapportering og å motvirke skatteunndragelser, se svaret på forslag 3 under.

Jeg vil også nevne noen forhold relatert til strømforsyningen til kryptoutvinnere og andre. Utgangspunktet etter dagens regelverk er at alle aktører har rett til tilknytning til overføringsnett. Når nettselskapene håndterer henvendelser om forbruk og konsesjonsøknader, tas det ikke stilling til hvilket forbruk det dreier seg om. Som hovedprinsipp behandles søknader om nettilknytning hos nettselskap og energimyndigheter fortløpende i den rekkefølgen de kommer inn. Tildeling av konsesjoner etter energiloven skal skje på grunnlag av objektive, transparente og ikke-diskriminerende kriterier. Strømnettutvalget skal innen 15. juni 2022 vurdere sentrale problemstillinger knyttet til utviklingen av strømnettet. Utvalget skal bl.a. se på tiltak som kan redusere tiden det tar å utvikle og konsesjonsbehandle nye nettanlegg, prinsipper for å ivareta en samfunnsøkonomisk utvikling av strømnettet i en tid med stor usikkerhet om forbruksutviklingen, og mulige forbedringer i systemet med tilknytningsplikt. Til det sistnevnte skal utvalget bl.a. vurdere om det er hensiktsmessig å innføre kriterier for hvordan Statnett og nettselskapene kan prioritere nye tilknytninger i tilfeller der det oppstår kø av aktører som ønsker nettilknytning. Regjeringen ser fram til å motta Strømnettutvalgets rapport og vil følge opp denne.

2. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om å innføre full elavgift for datasentre som utvinner kryptovaluta.

Datasentre med uttak over 0,5 MW betaler elavgift med redusert sats (0,546 øre per kWh i 2022). Et forslag om å innføre full elavgift for datasentre som utvinner kryptovaluta, vil være et unntak fra unntaket, det vil si at det skal betales elavgift med alminnelig sats for kraft til datasentre som helt eller delvis utvinner kryptovaluta, og avgift med redusert sats for kraft til datasentre som ikke har noe kryptoutvinning. Et slikt unntak vil innebære en avgiftsmessig forskjellsbehandling av datasentre med og uten utvinning av kryptovaluta, og kan innebære at det også må betales elavgift med alminnelig sats for all kraft til datasentre som bare i liten grad utvinner kryptovaluta.

Det er tidligere utredet en ordning hvor den reduserte satsen begrenses til kraft som ikke benyttes til utvinning av kryptovaluta. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2019 vedtok Stortinget at kraft til utvinning av kryptovaluta i datasentre skulle ilegges elavgift med alminnelig sats. Vedtaket skulle tre i kraft fra den tid Finansdepartementet

bestemte fordi det var behov for avklaringer med EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2020 ble elavgift med alminnelig sats for kraft til utvinning av kryptovaluta opphevet og redusert sats videreført. Det ble i proposisjonen vist til bl.a. følgende:

«Framlegget har vore på høyring. 17 høyringsinstansar har hatt innspel til saka. Instansane er i hovudsak negative til framlegget fordi det er avgiftsteknisk vanskeleg å gjennomføre og kontrollere, EØS-rettsleg usikkert, medfører administrative kostnader for dei avgiftspliktige nettselskapa, og motverkar eit ønskje om etablering av fleire datasenter i Noreg. Næringa opplever situasjonen som uvisst og lite føreseieleg, noko som er uheldig.»

Disse hensynene gjelder fortsatt. Det er mulig å avvikle redusert elavgift for alle data-sentre, slik at datasentre omfattes av den alminnelige satsen. En slik endring forutsetter i så fall en nærmere vurdering av konsekvenser for næringen i Norge.

3. *Stortinget ber regjeringen arbeide internasjonalt i EU og FN for et forbud mot «proof of work»-mining av kryptovaluta og for regulering av transaksjoner av kryptovaluta gjennom et internasjonalt skatteregime.*

Til den første delen av forslaget viser jeg til svaret på forslag 1 over, og herunder bl.a. til arbeidet med MiCA-regelverket i EU.

I Hurdalsplattformen er det nedfelt at regjeringen vil bekjempe skatteunndragelser og økonomisk kriminalitet, samt motvirke skatteomgåelse. Et viktig arbeid som bidrar til dette, er deltagelsen i OECD hvor det arbeides med internasjonale standarder som skal bidra til økt skattetransparens og riktig beskatning. OECD sendte i mars 2022 ut et høringsnotat med forslag til en ny internasjonal standard for rapportering og utveksling av informasjon om kryptoverdier. Samtidig ble det foreslått endringer i CRS («Common Reporting Standard»), som gjelder automatisk utveksling av finansiell informasjon mellom stater.

Reglene som gjennomfører CRS, ble iverksatt fra 1. januar 2016. Siden den tid har det skjedd en rivende utvikling. Særlig har bruken av kryptovaluta økt betydelig i en rekke investeringer og finansielle aktiviteter. Siden kryptovaluta kan overføres og eies uten bruk av tradisjonelle finansielle mellomledd og en sentral administrator, kan bruk av kryptovaluta være egnet til å undergrave eksisterende internasjonale initiativer for skattetransparens, slik som CRS. G20-landene har derfor bedt OECD om å utvikle en internasjonal standard for automatisk utveksling av informasjon om kryptovaluta. Standarden inneholder regler om opplysningsplikt for kryptotjenesteytere, herunder detaljerte krav til hva som skal rapporteres og gjennomføring av kundeidentifisering. Ved at det samtidig foreslås å utvide CRS til å omfatte elektroniske penger og digitale sentralbankpenger, samt å inkludere transaksjoner som omfatter indirekte

investeringer i kryptovaluta gjennom investeringsenheter og derivater, gjøres det et solid arbeid for å tette eventuelle omgåelser av CRS og å motvirke skatteunndragelser.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum

